Odborná prezentace a prezentování (C1)

Petr Včelák

14. února 2024

Obsah

1	Zása	ady tvorby odborné prezentace	3					
	1.1	Plánování a příprava	3					
	1.2	Příklad struktury odborné prezentace – obhajoba kvalifikační práce	4					
	1.3	Finální verze	4					
2	Přednes před publikem 6							
3	Technické prostředky							
4	4 Tvorba prezentace							
	4.1	Šablona prezentace v Microsoft PowerPoint	8					
	4.2	Prezentace z existující šablony v Microsoft PowerPoint	11					

1 Zásady tvorby odborné prezentace

- mít předem jasné téma,
- znáte cílové publikum,
- čas prezentace vs. čas diskuze,
- vytvoříme jednotlivé snímky
 - obsah (osnova) pouze u dlouhých prezentací neztrácíme čas obsahem, pokud máme pouze osm až dvanáct minut na obhajobu,
 - -cca 2 minuty/snímek
- snímek a jeho obsah
 - osnovou pro přednášejícího
 - stručný klíčová slova
 - srozumitelný vám i publiku
 - sebekontrola aneb nezahltit publikum detaily/textem
 - * doporučení cca 25–42 slov/snímek
 - $\ast\,$ existují různé pomůcky
 - $\cdot\,$ pravidlo 10–20–30, tj. 10 snímků, 20 minut, velikost textu 30;
 - $\cdot\,$ pravidlo 5x5, 6x6, 7x6, tj. počet odrážek a slov na snímek;
 - vynecháme detaily např. texty v závorkách
- vložené objekty
 - fotografie, grafy, tabulky, obrázky, diagramy,
 - $-\,$ dostatečně čitelné a velké raději pouze jeden objekt na celý snímek,
 - popis, názvy a jednotky na osách, legenda vše čitelné a srozumitelné,
- doporučení:
 - bezpatkové a dostatečně velké písmo (28+, minimum 18-20),
 - vysoký kontrast barvy textu a pozadí,
 - číslovat snímky,
 - případný obrázek/fotografie na pozadí nesmí rušit čitelnost textu na žádné části snímku,
 - animace, efekty vynecháme
- šablona prezentace shodné grafické provedení na všech snímcích,
- \bullet zvýšení pozornosti prázdný snímek, odmlčení se, otázky nebo přestávka vhodné pro dlouhé prezentace/přednášky.

1.1 Plánování a příprava

- plánování
 - -téma
 - motivace proč prezentujeme?
 - cíl čeho chceme dosáhnout?
 - forma vhodné prostředky/nástroje a metody
 - publikum znalost publika (stejné téma, ale rozdíly při zaměření pro MŠ, ZŠ, VŠ nebo konference)
 - délka prezentace počet snímků?, prostor pro diskuzi je nad rámec času?
 - příprava podkladů
- příprava
 - jasné téma a cíl,

- shromáždit všechny podklady,
- vytvořit prezentaci ve vašem oblíbeném software pro tvorbu prezentací :-)
 - * použijeme šablonu prezentace,
 - * vytvoříme vlastní šablonu,
- vytvořit potřebný počet snímků,
- snímek s obsahem (osnova) pouze u dlouhých prezentací! (např. 60 minut), tj. neztrácíme čas obsahem, pokud máme pouze osm až dvanáct minut na obhajobu,
 - * přiblížit části prezentace,
 - * časové rozvržení,
- doplnit názvy snímků,
- doplnit obsah na jednotlivé snímky,
- zkontrolovat překlepy, gramatiku a cizí slova,
- vyzkoušet si prezentaci,
 - * sami několikrát,
 - * nahrajeme si vlastní přednes a poslechneme se,
 - * všechny zjištěné nedostatky zapracujeme do prezentace nebo do přednesu a vystupování.

1.2 Příklad struktury odborné prezentace – obhajoba kvalifikační práce

Pro obhajobu kvalifikační práce můžeme uvažovat následující strukturu snímků:

- úvodní část:
 - titulní snímek,
 - * vždy: název, autor/přednášející, datum,
 - * volitelně další informace (pracoviště, škola/katedra/studijní program),
 - $\ast\,$ jste uvedeni nebo se sami představíte a uvedete své téma,
 - motivace/úvod přiblížení téma, kontext, významnost, pojmy, fakta,
- tělo prezentace:
 - snímky obsahují pouze podstatné informace,
 - $\ast\,$ klíčová slova podle nichž budeme přednášet,
 - $\ast\,$ detaily vynecháváme (např. text v závorkách odstraníme),
- závěrečná část:
 - shrnutí podstatných informací nebo výsledku
(ů) aktuálnost, významnost,
 - diskuze kritické zhodnocení a porovnání svých výsledků, ale i s ostatními,
 - budoucí práce co není dokončeno, nebo jak na vaše výsledky navázat,
 - závěr souhrn podstatných informací/výsledků práce,
 - použitá literatura/zdroje vždy dle normy (ISO 690),
 - * výběr jen toho zásadního (převzatý obrázek nebo diagram v prezentaci),
 - * úplný seznam je v kvalifikační práci,
 - poděkování za pozornost, diskuze otázky z publika, reagujete bez přípravy.

1.3 Finální verze

- důležité informace by měly zaznít opakovaně,
- kontrola pravopisu a gramatiky,
- dodržujeme typografická pravidla,
- vyzkoušíme si prezentaci a zejména přednes,

- nahrajeme si vlastní přednes a poslechneme se,
- zkusíme obhajobu nanečisto,
 - $\ast\,$ s vedoucí(m) práce ideální možnost,
 - $\ast\,$ před kolegy nebo alespoň kamarády,
- -všechny zjištěné nedostatky ještě zapracujeme do prezentace, přednesu/vystupování,
- export prezentace do PDF.

2 Přednes před publikem

- máme prezentaci v PDF,
- nad prezentací má přednášející plnou kontrolu vyhneme se použití časování snímků, přechodové animace nebo další efekty,
- jsme nad věcí a v klidu, :-)
- mluvíme nahlas(!) v 1. osobě,
- stojíme stranou prezentace, čelem k publiku,
- text zásadně nečteme (ostatně máme na snímku pouze klíčová slova),
- nejedná se o básničku, neučíme se řeč nazpaměť,
- multimedia audio, video,
 - nevkládáme do prezentace,
 - funkčnost vyzkoušíme předem.
- Murphyho zákony aneb "co se může pokaziť, to se pokazí":
 - znalost přednáškové místnosti,
 - předem vyzkoušet funkčnost prezentace,
 - počítat se selháním techniky.

3 Technické prostředky

- Microsoft **PowerPoint** (vyzkoušíme společně)
 - Nápověda a postupy k aplikaci PowerPoint (https://support.microsoft.com/cs-cz/powerpoint)
- LibreOffice Impress
 - Faltýnek, Lukáš. Základy: Vytvořte si prezentaci v Impress. [online] 26. 11. 2008 [cit. 2022-09-07]. Dostupné z https://www.openoffice.cz/navody/zaklady-vytvorte-si-prezentaci-v-impress.
- Prezentace Google Slides
 - Přihlaste se do gapps.zcu.cz a vytvořte novou prezentaci.
- Prezi
 - příklad prezentace v Prezi
- LaTeX a třída beamer (příklad dostupný níže)
 - $-\ https://www.overleaf.com/3495481837 jnztyktkgphm$

4 Tvorba prezentace

4.1 Šablona prezentace v Microsoft PowerPoint

Následující postup má za cíl vytvořit si vlastní šablonu (sablona.potx) s logem fakulty, kterou můžete opakovaně využít během studia.

- 1. Nejprve si stáhněte logo fakulty.
 - (a) Originál viz Portál ZČU -> Infoservis -> Jednotný vizuální styl -> Logotypy ZČU a součástí,
 - (b) nebo kopie viz https://home.zcu.cz/ \sim vcelak/download/fzs/?dir=prezentace.

2. Spustíme MS Powerpoint a pouze vytvoříme novou prázdnou prezentaci.

🖬 5-0	্ তু হ				Prezentace	1 - PowerPoi	ıt				Æ	-		×
Soubor Dor	nů Vložení	Návrh	Přechody	Animace	Prezentace	Revize	Zobrazení	Q Řekněte	e mi, co chce	ete udělat…	Přil	hlásit se	R sd	ílet
Vložit	Nový nímek + Coddíl +	ení∗ t B	, I <u>U</u> Sjab	⊤ A [*] ∈ AV - Aa -	A [*]			Obrazce	Uspořádat	Rychlé styly -	₽ N abc N R V	Vajít Vahradit ∕ybrat ≁	•	
Schránka 🕞	Snímky		Písr	mo	5	Odstav	ec i	5	Kreslení		5	Úpravy		^
1		ara 8 (14) 6 (14) 4 (14) 2 (14) 0 (14) 2 (14) 4 (14) 6 (14) 8 (14)		k	(liknu	Itím	Vlož m vložíte p	íte I	nad	pis.				
Snímek 1 z 1 A	ngličtina (Spojené kr	álovství)			≜ Po	známky 🖣	Komentáře				-	+	57 %	2

Obrázek 2: Nová prázdná prezentace v MS PowerPoint

- 3. Budeme měnit předlohu snímků. Vybereme kartu Zobrazení, v bloku Zobrazení předlohy vybereme tlačítko Předloha snímků.
 - (a) Varianta A: Chceme upravit pouze konkrétní rozložení snímku, např. titulní snímek. Přepneme na konkrétní rozložení snímku, které chceme změnit.

∓ 👰 छ र∂ 🔒		Prezentace1 - Pov	verPoint		a –		×
Soubor Předloha snímků Domů	Vložení Přechody	Animace Revize	Zobrazení 🛛 Ž Řekněti	e mi, co chcete udělat…	Přihlásit s	≥	let
Vložit předlohu Vložit snímků rozložení 🖓 Zachovat Upravit předlohu	Rozložení Vložit zástupný předlohy symbol v Rozložení předla	✓ Nadpis Aa ✓ Zápatí Motivy Ohy Upravit motiv	A Písma v Skrýt grafi Efekty v Pozadí	ku pozadí velikost za snímku * před ra Velikost za	vřít Jlohu Ivřít		*
		Kliknutí	m lze up	ravit styl.		\$ I I I I I I I I I I I I I I I I I I I	
	07/09/2022	Kliknutí	m můžete upravit sty _{Zápati}	l předlohy.		2	₹ №
Předloha snímků Angličtina (Spojené králo	vství)			88 Ø		+ 57 %	8

Obrázek 3: Vybráno je konkrétní rozložení pro titulní snímek

(b) Varianta B: Chceme upravit všechna rozložení snímků shodným způsobem, např. mít logo automaticky ve všech variantách rozložení snímků. Nejprve je nutné přepnout na nejvýše umístěný snímek (je označen číslem 1). Všechny ostatní snímky jsou od něho odvozeny a změna se projeví automaticky.

= 👽 ଅ - ୯ 🖬			Prez	entace1 - Po	werPoint				Æ	-		×
Soubor Předloha snímků Domů	Vložení	Přechody	Animace	Revize	Zobrazení	♀ Řekněte	mi, co chc	ete udělat…		Přihlásit se	R₁ Sdí	let
Vložit předlohu snímků vložit († Zachovat	Rozložení \ předlohy	/ložit zástupný symbol ~	✓ Nadpis ✓ Zápatí	Aa Motivy	A Písma *	Styly pozac Skrýt grafik	lí ∙ u pozadí	Velikost snímku *	Zavřít předlohu			
Upravit předlohu	R	ozložení předloh	ıy	Upravit motiv		Pozadí	Fa	Velikost	Zavřít			^
		Kliknu	tím lz	e upr	avit st	:yl.						
	۰ ۲۰	• Upravte • Druhá • πε	styly př i úroveň etí úroveň • Čtvrtá úro • Pátá	edlohy t veň úroveň	extu.							•
Předloha snímků	ovství)									++	57 %	¥

Obrázek 4: Vybrána je základní předloha snímku z něhož jsou všechna ostatní rozložení odvozena.

- 4. Upravíme rozložení na snímku.
 - (a) Připravíme prostor pro logo fakulty zmenšením textového pole obsahující text Kliknutím lze upravit styl.
 - (b) Vložíme logo fakulty na kartě Vložení, blok Obrázky, tlačítko Obrázek a vložený obrázek zmenšíme a přesuneme na požadované místo (levý horní roh snímku).
 - (c) Opět přizpůsobíme textový rámec zvětšíme, pokud jsme jej zmenšili.
 - (d) Výsledkem jsou následující dva náhledy pro varianty A a B:

i. Varianta A: Logo je pouze v konkrétním rozložení – titulní snímek.

8	চ•ত দু ≠			Prezentace1 -	PowerPoint			Nástroje obrázku	1	Æ	-		×
Soubor	Předloha snímků	Domů	Vložení	Přechody	Animace	Revize	Zobrazení	Formát	♀ Další info	. Při	hlásit se	R ≥P	ílet
Odebrat pozadí	 Automatické oprav Barva * Grafické efekty * 	ny⊤]⊒ 5⊒ 12⊒ -				- 📿 - 📿 - 👰	Ohraničení obrázki Efekty obrázků × Rozložení obrázku	u • 📙 Přenést Dřenést • 🖧 Podokr	t blíž ▼ 🖡 ▼ t dál ▼ 📴 ▼ no výběru 🆄 ▼	Oříznout	5,29 cm 11,81 cm	÷	
	Upravit				Styly obrázků			ra Us	pořádat	Veliko	st	r _a	^
1		011112111411161118111			AVOTNICKYCH STUD EUNIVERZITY	" "	ím Ize	upra	avit st	yl.			
		 अग्रे 810 है। 600 000 400 000 20000 	[7/09/2022		Kliknut	ím můžete up	pravit styl př	edlohy.		(8)		4 b 4
Předloha	snímků 🛛 Angličt	ina (Spojene	é království)						- I I I		+	57 %	

Obrázek 5: Logo FZS je pouze u titulního snímku.

i. Varianta B: Logo chceme mít ve všech rozloženích snímků.

ন চন্ট ত হ	Prezentace1 - PowerPoint		Nástroje kreslení	Ē	_	o x	r
Soubor Předloha snímků Domů	Vložení Přechody Animace	Revize Zobrazení	Formát ♀ Da	alší info	Přihlásit se	₽ Sdílet	
Soubor Předoha snímků Domů	Vložení Přechody Animace Nadpis Rozložení Vložit zástupný Zápatí předlohy symbol * Rozložení předlohy * 116 FFF14 FFF160hy * Upravte styly pře • Upravte styly pře • Druhá úroveň • Čtvrtá úroveň • Čtvrtá úroveň	Revize Zobrazení A. Motivy A. Písma Upravit motiv C. Kliknutím edlohy textu. veň ároveň	Formát V Da	Velikost Velikost Velikost Styl.	Příhlásit se	2, Sdilet	
	07/09/2022		Zápati		db		* *
Předloha snímků				₽ - -	+	57 % 🔛	

Obrázek 6: Logo FZS je zobrazeno ve všech rozloženích snímků

- (e) (Volitelně) můžeme změnit zástupný text pro titulní snímek, kde předvyplníme Název prezentace a Jméno Příjmení.
- 5. (Volitelně) můžeme realizovat jakékoliv další změny/úpravy vzhledu
 - (a) barvu pozadí snímku, resp. konkrétního rozložení (např. klikněte pravým tlačítkem myši na snímek a vyberte Formát pozadí –> Výplň –> Souvislá výplň –> Bílá)

Obrázek 7: Nastavena bílá barva pozadí snímku.

(b) vložit pruh (obdélník) s konkrétní barvou (např. na kartě Vložení –> Ilustrace –> Obdélník), roztáhněte ho dle obrázku níže, a pro obdélník nastavte: Výplň –> souvislá výplň, Barva –> bílá, Čára –> plná čára, Barva -> bílá.

8 5	o-0 ∰ :		bildinge medeal	Presentaced - PowerPoint		m - e
Seubor	Pledohasnimki Domó <mark>Wateri</mark> Pl	iechody Animace Revice Zobraceni	Formalt 🖓 Relandse mi, co choese udillet			herbite A.S
1	II 📑 📑 🗛 📼	🐼 🔁 🚹 🕸 🕬	- 🐁 🖭 🗁 🖴 🗋 4 🗔 🖃 🛱 π Ω			
Nový T snímek v	abulka Obsizky Online Snimek Fotealbur ebritizky abrizovsky* *	Cheacon SmartArt Case Di Moja dopiliky	 Hypertexteryi Akce Komentiif Teetové Záhlavi WerdArt Debam Čblo Objekt Bovnice Symbol edikat pole a zápatí * a čas selenku * 	Video Zvak Nahrindini * * obseculty		
Solinky 1	abulky Obelday	Naposledy positive obsarce	Odkazy Kassetäl Text Sysboly	Mutinida		
1	autin by uscult the	3 7 1 L L C				Formát obrazce
- 141	aris opposition and	\\\111222246%		©-		
	Stelpanet Second Second Second	Obdinky			0	
		Zikładni obrazce				* Vgan
		E046/2000000				* Bezvýping Souvolé výpiň
						Přechgdová výpě
		Pind lipky			<u>о</u>	Obsizková nebo texturová výpíň Vzorková výpíň
	Kilknutim be upravit styl	00000000000000000000000000000000000000				 Vjpiň populi snímku
	Auto docubi Joydoc	000				* Cire
	International International International					* Beg Ukry
				v v	~	 Přechodová čápa
	Elicitatin balapravit zyl.					
	These and the second	Hwizdy a nápley				
		Bublisové popisky		1 1 1		
		C 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10	Kliknutim	Iza unravit ctvl		
		Tattika akol 데 D RI D G 영 중 중 중 중 7 1	NIINIIUUIIII	ize uplavit styl.		
	Kiknutim be uprevit styl.			• •		
			Klike uties es	ůžata uprovit stul přadlahu		
			Kiikhuum m	uzete upravit styr prediony.		
	enouties to upravit styl.					
	Compared registering term Compared registering term Compared registering term Compared C					
	Elizados de spravit atyl.					
	Part Andrew Inc. Part					
	Classic in gravitaly.	18.02.2	2020	Zápatí	(#)	
						*
						¥
Feduna sni	inaŭ 132 ĉettina				E	32 B U

Obrázek 8: Vložíme pruh s barvou pozadí v prostoru názvu snímku.

- 6. Zavřeme předlohu na kartě Předloha snímků tlačítkem Zavřít předlohu.
- 7. (Volitelně) si můžete předpřipravit (vytvořit) také další snímky, které jsou v prezentacích často potřeba
 - (a) na titulním snímku vyplnit své jméno nebo další informace (např. email nebo studijní program),
 - (b) snímky jako motivace, závěr, seznamem literatury nebo děkuji za pozornost.
- 8. Uložíme jako šablonu: Soubor -> Uložit jako. Musíme přepnout typ souboru na Šablona aplikace Power-Point (*.potx). Šablona se uloží na zadané místo, případně na disku do složky Dokumenty -> Vlastní šablony Office.

4.2 Prezentace z existující šablony v Microsoft PowerPoint

• Pro vytvoření prezentace stačí použít předpři
pravenou šablonu.

• Jestliže je šablona správně, pak je při jejím použití již vše naformátováno a nejsou potřeba žádné další zásahy (jako je vkládání loga nebo změna formátování).

Obrázek 9: Příklad nové prázdné prezentace z vlastní šablony

- Již jen tvoříte další potřebné snímky a jejich obsah.
- Hotovou prezentaci je doporučeno exportovat do PDF: Soubor -> Uložit jako, kde vybereme umístění a musíme přepnout typ souboru na Dokument PDF.
- POZOR: Pro účely předmětu odevzdáváte prezentaci ve formátech PPT/PPTX (PowerPoint) nebo ODP (LibreOffice).